

Joan Campañà i Ros (1925-2020), enginyer, molletà d'infantesa, montsenyenc de maduresa

Oscar Farrerons Vidal*

Resum: En Joan Campañà i Ros (Barcelona, 1925-2020) provenia d'una família d'arrels molletanes, era net de Frederic Ros i Sallent. Tot i que va passar part de la infantesa a Mollet del Vallès, va treballar a Barcelona i va desenvolupar la seva gran passió al Montseny. Avi i net són figures simètriques però en dimensions diferents. En aquest article esbossem la seva biografia, i destaquem la seva aportació durant més de trenta anys al coneixement del Montseny, a través de l'Associació d'Amics del Montseny, i a la publicació de les *Monografies del Montseny*. Part del treball parteix de bibliografia publicada de la família Ros a Mollet, i altra de la passió que sentia en Joan pel Montseny. S'ha completat els aspectes bibliogràfics amb la memòria oral de les famílies Campañà Barceló i Solé Campañà, i s'ha procurat relacionar els resultats amb investigacions ja publicades.

Paraules clau: Associació d'Amics del Montseny, excursionisme, Frederic Ros i Sallent, Joan Campañà i Ros, Mollet del Vallès, *Monografies del Montseny*, Montseny, Viladrau

Joan Campañà i Ros (1925-2020), an engineer from Mollet with a passion for the Montseny mountain range

Abstract: Joan Campañà i Ros (Barcelona, 1925-2020) came from a well-established family in Mollet, he was the grandson of Frederic Ros i Sallent. Although he spent his childhood in Mollet del Vallès, he worked in Barcelona and developed his great passion in the Montseny. Grandfather and grandson have similarities but in different dimensions. In the article, we briefly spell out his biography and we outline his thirty-year contribution to the knowledge of the Montseny through the Friends of the Montseny Association and the publication of the *Montseny Monographies*. Part of the work builds on the bibliography published by the Ros family in Mollet, and on Joan's passion for the Montseny. The oral memory of the Campañà i Barceló and Solé i Campañà families has contributed to the bibliography, and we have linked the results with other published research.

Keywords: Friends of the Montseny Association, hiking, Frederic Ros i Sallent, Joan Campañà i Ros, Mollet del Vallès, *Montseny Monographies*, Montseny, Viladrau

*Arquitecte, Dr. en Enginyeria Multimèdia, Universitat Politècnica de Catalunya, oscar.farrerons@upc.edu

Article rebut el 25 de març de 2022; acceptat el 7 d'abril de 2022.

Introducció

Joan Campañà i Ros va néixer al número 25 del carrer d'Ausiàs Marc de Barcelona el 19 de juny de l'any 1925, fill d'Emili Campañà i Valldeperas i de Maria Ros i Campañà, el pare nascut a Olesa de Montserrat i la mare a Mollet del Vallès, ambdós de famílies dedicades al tèxtil en les respectives poblacions. L'Emili i la Maria eren cosins segons, perquè en dues generacions consecutives hi hagué un encreuament de matrimonis entre aquestes famílies olesanes i molletanes, cosa que va provocar que el cognom Campañà estigués tant en el pare d'en Joan com en el de la seva mare. La família Campañà i Ros formava part de la històrica burgesia catalana i estava vinculada a la Lliga Regionalista.

80

Frederic Ros, l'avi d'en Joan

La Maria Ros i Campañà era la segona filla de Frederic Ros i Sallent (Mollet del Vallès, 1875 - Barcelona, 1956), que fou alcalde de Mollet entre 1906 i 1909, i formà part del consistori molletà, com a regidor, fins al 1918 (Planas, 2006). En Frederic Ros, avi matern d'en Joan Campañà, fou un dels personatges més importants en el desenvolupament de la futura ciutat de Mollet, ja que, a banda de ser un gran propietari rural que promogué la innovació, mecanització

i associacionisme agrari, també va ser el propietari d'una important empresa tèxtil familiar,¹ instal·lada als terrenys de Can Mulà. En el seu temps com a alcalde i regidor del municipi promogué la portada d'aigua i de l'electricitat a l'aleshores poble de Mollet així com també va patrocinar l'arribada del telèfon i d'una comunitat de monges franceses² dedicades a l'ensenyament. Va ser un dels instigadors de la fundació de la primera caixa d'estalvis de Mollet, inaugurada el 20 d'agost de 1911 (Ros, 1990; Arimon, 2015); i també el que va proposar de fer el primer plànol d'ordenació urbana a l'arquitecte Domènec Sugrañes, aprovat per l'Ajuntament l'últim dia de 1911 (Ventura, 1991; Arimon, 2015). La família Ros va viure a Can Mulà, propietat molt estimada per en Frederic. La casa i el jardí va continuar en propietat dels seus hereus fins que al 1970 els seus nets Frederic i Ramon Costa-Jussà la cedeixen a l'Ajuntament en un intercanvi, amb la condició que l'edifici es destini a activitats culturals (és l'actual Biblioteca de Can Mulà – Jordi Solé Tura) i es mantingui el jardí sense edificar (Arimon, 2015).

Família Campañà i Ros

Emili Campañà i Maria Ros es van casar el 6 de setembre de

¹ Coneguda popularment com la fàbrica de Can Mulà (1913-1971), tindrà diferents noms oficials al llarg del temps: Arimany i Griñau (1913-1915), Guiñau i Ros (1915-1923), Ros i Campañà (1923-1931), Sedas Ros Campañà SA (1931-1948) i Itisa SA (1948-1971) (Arimon et al., 2015).

² Funden el Col·legi de Sant Josep de Cluny (1904-1916), la primera escola femenina religiosa de Mollet. El buit deixat per aquesta congregació, l'ocuparan, també a instàncies de Frederic Ros, les germanes de la Companyia de Maria, que fundaran el Col·legi Lestonnac (1917-actualitat) (Bertran, 2019).

1924 i van anar a viure al carrer d'Ausiàs Marc de Barcelona, en un pis gran, perquè també van anar a viure amb ells els sogres i algun tiet. El matrimoni, que va mudar-se força vegades d'habitatge dins de la ciutat de Barcelona, va tenir sis fills: Joan (1925), Montse (1928), Jordi (1930), Teresa (1932, que va morir als sis anys), Rosó (1935) i Núria (1940). Era una família ideològicament dretana i religiosa, i en Joan va fer els seus primers estudis a les Teresianes del carrer dels Arcs (prop de l'avinguda del Portal de l'Àngel), on va celebrar-hi la seva primera comunió. En Joan va continuar els estudis de segon grau als jesuïtes, entre el 1934 i al 1937, quan, a causa de la Guerra Civil, l'escola s'instal·là d'amagat en un pis de la cantonada del passeig de Gràcia amb el carrer de Mallorca (pujant a mà dreta, costat mar).

La família tenia la seva residència a Barcelona, però visitava sovint Mollet. La branca familiar que va heretar la fàbrica tèxtil (primer Ramon Ros i Campañà, i després el seu fill Ramon Ros i Costa-Jussà), va continuar vinculada a Mollet fins el tancament de la fàbrica de Can Mulà al 1971 (Securún, 2015).

Els estius, els Campañà i Ros, i els seus fills, els passaven a Mollet del Vallès. Però l'estiu de 1932 l'Emili Campañà i la Maria Ros van decidir llogar una torre a Vilassar de Mar, davant la Mediterrània.

Aleshores tenien en Joan, la Montse i en Jordi, i estaven esperant el naixement de la Teresa, i potser per això van canviar els aires del Vallès pels aires marins del Maresme. Aquell estiu del 1932 va haver-hi una gran tamborinada, i l'aigua del mar va entrar a casa seva per unes finestres baixes que tenien obertes al jardí (la família i les minyones van estar traient l'aigua amb unes galledes durant força estona). Com que de petit en Joan Campañà tenia problemes d'oïda, a la primera meitat del 1935 li van practicar una trepanació, i el metge els va aconsellar d'evitar l'aigua de mar, de manera que la família Campañà i Ros va canviar l'estiueig a Vilassar per anar a Sant Hilari Sacalm.³ El pare d'en Joan tenia pedres al ronyó, i a Sant Hilari hi havia el famós balneari de la font Picant, amb aigües molt apreciades per problemes de ronyó. A l'estiu de 1936, estant de vacances a la capital de les Guilleries, els va sorprendre l'esclat del cop d'estat i l'inici de la Guerra Civil. A causa de la posterior revolta i el caos que es vivia, el pare d'en Joan i altres membres barons de la família van fugir pel Cadí, la Cerdanya i el Segre fins arribar a Andorra, on travessaren la frontera francesa i, després de resseguir els Pirineus per França, van retornar a l'Espanya nacional i s'establiren a Sant Sebastià. En aquesta fugida a França Emili Campañà es va trençar el peu,⁴ i va haver de prosseguir el viatge d'exili sol.

³ A més de les recomanacions dels metges, va influir en el canvi de lloc d'estiueig el fet que les germanes de Maria Ros estiuejaven a Sant Hilari Sacalm, a Can Blat.

⁴ O la cama, no queda clar en funció de les fonts consultades.

82

Figura 1. En Joan de petit a Mollet, davant d'una de les portes de la fàbrica de Can Mulà, un estiu amb el cap embenat (fruit de la trepanació que li havien practicat), amb el seu pare, Emili Campañà i Valldeperas, i els seus germans Jordi i Montserrat. Font: Arxiu Stella Campañà

Mentre els homes s'escapen a França, les dones i els nens vivien a un pis del número 12 del carrer de Trafalgar de Barcelona, on hi va estar amagat un treballador de la fàbrica, que es va poder salvar malgrat que el pis va rebre la inspecció d'un comitè de la FAI. L'àvia enviava cada dia en Joan a buscar la llet a un passatge que feia cantonada amb el carrer de Sant Pere Més Alt; un dia en Joan es va adormir i es va salvar d'una desgràcia, perquè aquella jornada l'aviació va bombardejar els carrers per on ell passava per anar a la lleteria.

Figura 2. La família d'en Joan a Mollet, 1926.
Font: Arxiu Stella Campañà

Un cop instal·lat a Sant Sebastià, l'Emili va poder reunir-hi tota la seva família gràcies a un salconduit que els feia passar com a ciutadans cubans, cognominats Rosales.

Joan Campañà i Ros

L'estiu de 1935 el petit Joan no va anar d'estiueig amb els seus pares i germans a Sant Hilari Sacalm, sinó que va passar tot l'estiu a Can Mulà amb el seu avi Frederic Ros i altres tiets. Com hem explicat abans, a en Joan li havien practicat una trepanació, i sembla que li calia fer una cura diària a un metge de Barcelona, de manera que cada dia calia fer el camí entre Mollet i la ciutat comtal, motiu pel qual no va poder estiuejar a Sant Hilari. Aquell estiu a Mollet en Joan va aprofundir la seva relació amb l'avi Frederic. Després de la Guerra Civil, quan Frederic Ros va necessitar una transfusió de sang, va ser en Joan qui farà aquesta donació i així es va anar mantenint viva la relació especial del net amb l'avi.

Figura 3. Família Ros i Campañà a Mollet, 1928-29. A primer terme, el petit Joan amb la Teresa Ros i Campañà. Al darrera, d'esquerra a dreta: Frederic Ros i Sallent, Salvador Ros i Campañà, Delfina Campañà i Margarit, Josefina Ros i Campañà, Roser Ros i Campañà. Font: Arxiu Stella Campañà

Figura 4. En Joan amb la seva germana Montse a Mollet, 1931. Font: Arxiu Stella Campañà

Figura 5. En Joan, als jardins de Can Mulà, amb un tricicle que van construir especial per a ell, aproximadament el 1929. Font: Arxiu Stella Campañà

Quan la família Campañà i Ros va tornar del seu exili de Sant Sebastià a la trista Barcelona de finals d'estiu del 1939, el jove Joan inicià el batxillerat als jesuïtes del carrer Casp. Posteriorment, i combinant els estudis amb l'empresa familiar, en Joan entrà a l'Escola d'Enginyers Industrials de Barcelona, d'on en sortiria al 1953 amb el grau de doctor enginyer industrial i director d'empresa.

En Joan va començar a treballar de molt jove, segurament quan encara estava estudiant, a Aliada Química SA,⁵ empresa dedicada a les sals d'alumini, que tenia les oficines a Barcelona però va inaugurar una moderna fàbrica a Tarragona.⁶ Una de les feines en què va col·laborar, al 1945, va ser la construcció de la carretera de muntanya que uneix Sant Llorenç de Morunys amb la Coma i Tuixent (Solsonès-Alt Urgell), per poder transportar la bauxita d'una nova mina que s'estava obrint a la vall de la Vansa.

83

Figura 6. Inauguració de la planta tarragonina d'Alquímia. En Joan és l'únic que porta casc; a l'esquerra, amb ulleres i cabells blancs, el seu pare (Emili Campañà i Valldeperas). 22 octubre 1963. Font: Reportajes Fotográficos Vallvé hijos

⁵ Familiarment anomenada Alquímia.

⁶ 22 d'octubre de 1963.

Posteriorment en Joan va treballar a Paños Margarit, Trenzados y Cables (TYCSA), i finalment a l'empresa CRISA, que estava dedicada al disseny i fabricació de tubs de raigs X. Dins d'aquesta darrera empresa, en Joan fou l'artífex de la creació d'una filial anomenada CRILASER, dedicada als tubs de raig làser, que exportava principalment a EUA i Amèrica del Sud.

Segons va confessar en Joan al prestigiós historiador Mn. Antoni Pladevall i Font, a ell li hauria agradat estudiar història i art, però els deures familiars sempre el varen portar al món de la indústria i empresa (Pladevall, 2015), com hem vist treballant de conseller industrial d'empreses tèxtils, químiques i d'electrònica.

84

La família Campañà Ros començà a estiuar a Viladrau al 1940,⁷ i allà és on el jove Joan s'inicià en la practica de l'excursionisme i el coneixement del Montseny. En Joan era un gran aficionat als esports, practicava la natació a la piscina Sant Jordi de Barcelona, la bicicleta, i l'esquí i el hoquei sobre gel amb el Club Alpí de Núria (CAN),⁸ on va arribar a ser campió de Catalunya i sots-campió d'Espanya. La primera vegada que en Joan va esquiar va ser el 26 de gener de 1944 a la Molina, amb un amic seu del batxillerat. Després ja va anar a esquiar a Núria, amb la seva colla d'amics de Viladrau; va ser llavors que l'avi

Frederic va regalar-li els esquís de l'aleshores campió del món.

Figura 7. En Joan esquiant a Núria, competint amb el número 10 pel Club Alpí de Núria. Font: Arxiu Stella Campañà

El 6 de setembre de 1958 en Joan Campañà es casa amb Maria Barceló Munt,⁹ que aleshores era la seva secretària a Alquímia. El casori es va celebrar a Núria, i tots els convidats van pujar-hi amb un tren cremallera que la família Campañà havia llogat en exclusiva pel convit. El matrimoni va tenir cinc fills: Stella¹⁰ (1959), Quique (1960), Maria del Mar (1961), Joan Ignasi (1963) i Arola (1967). Les filles van estudiar al Col·legi Nos-

⁷ Primer s'instal·laren a una casa al costat de l'actual hotel i restaurant Masia del Montseny.

⁸ El CAN va ser fundat el 26 de desembre de 1932, i va ser el primer club nascut per fomentar exclusivament els esports de neu. Avui rep el nom de Club Alpí Núria Masella Cerdanya (CANMC).

⁹ El contrast devia ser fort, perquè mentre que els Campañà eren una família dretana, els Barceló eren més aviat d'esquerra.

¹⁰ Tot i que en Joan va intentar batejar la seva primera filla com Stella, les autoritats del moment no ho van permetre, i va ser batejada amb el nom de Maria Estela. Tot i així a la família sempre ha estat Stella.

tra Senyora de Loreto de l'avinguda Pearson de Barcelona, escola on en Joan col·laborarà en la comissió d'esports. Més tard arribaran els onze nets: Pol, Marc, Cristina, Enric, Laia, Mariona, Júlia, Patricia, Carlos, Jorge i Pablo; i els dos besnets: Ibai i Mar.

Figura 8. El matrimoni Joan Campaña i Maria Barceló, amb els seus fills a Barcelona, 1967. A braços de la mare, l'Arola i, amb el pare, el Joan Ignasi. Al davant, d'esquerra a dreta, el Quique, l'Stella i la Maria del Mar. Font: Lluís Solé i Guillaume

Figura 9. L'avi Joan envoltat dels seus nets, al 62è Aplec del Matagalls, juliol 2011. D'esquerra a dreta: Mariona Masnou i Campaña, Laia Masnou i Campaña, Marc Lahoz i Campaña, Pol Lahoz i Campaña i Júlia Masnou i Campaña. Font: Arola Campaña

A l'època de Viladrau en Joan també participarà en ral·lis com a copilot, competint amb un Seat 600 primer i amb un 850 coupé després, conduït pel seu cunyat Lluís Solé Guillaume, prenent part a les 24 hores de Montjuïc i als ral·lis Costa Brava, 1.000 km i de les Dues Catalunyes. Una altre afició esportista d'en Joan, aquesta més tranquil·la, era jugar a les bitlles al Park Hotel de Viladrau.¹¹

Figura 10. Ral·li de les Dues Catalunyes, octubre 1965. En Joan és el copilot; al volant, el seu cunyat Lluís Solé Guillaume. Font: Arxiu Stella Campaña

Figura 11. En Joan jugant a bitlles al Park Hotel de Viladrau. Font: Arxiu Stella Campaña

¹¹ Un luxós hotel que es va construir al turó de les Farigoles de Viladrau, i que quan estava a punt per inaugurar-se, la rica família que el va patrocinar, d'origen jueu, va exiliar-se als EUA, davant dels esdeveniments que tenien lloc a la dècada de 1940 a Europa. El Park Hotel va quedar abandonat i mai es va inaugurar, però els viladrauencs van aprofitar les seves modernes instal·lacions durant força temps.

Quan en Joan va complir seixanta-cinc anys i es va jubilar, va poder dedicar-se a la seva afició excursionista, on va exercir de vocal al Centre Excursionista de Catalunya, i posteriorment de secretari durant deu anys.¹² Al 1997 en Joan es quedarà vidu després de trenta-nou anys casat amb la Maria Barceló.

El nostre protagonista aprofitarà la seva jubilació per col·laborar com a voluntari a Intermón (en els càlculs d'enginyeria dels projectes que la ONG portava a terme), a la Fundació Arrels (per portar els comptes), i en la seva gran passió, que serà l'Associació d'Amics del Montseny.

Associació d'Amics del Montseny

86 L'any 1982 al mas la Sala de Viladrau es va fundar l'Associació d'Amics del Montseny,¹³ presidida per Àlex Novellas i de Martí. La Junta estava formada per Ramon Bofill i Portabella (vicepresident), Miquel Serra i Rovira (secretari), Jesús Masferrer i Torrent, Serafí Masvidal i Pagès, Ignasi Molins i Verdaguer, Xavier Mon i de Febrer, Ignasi de Puig i Girona, Isidre Regàs i Casanelles, i Josep Mataró i Clopès, tots ells grans propietaris forestals del Montseny.

A l'estiu de 1986 sortia a la llum el primer volum de les *Monografies del Montseny*, editat per l'Associació d'Amics del Montseny. Un llibret que recollia alguns dels articles sobre el Montseny, Viladrau i Sant Segimon, que l'historiador Mn. Antoni Pladevall havia escrit des de

1967. I a partir d'aquí es varen anar publicant els volums, sota la direcció del mateix Pladevall i la coordinació de Ramon Bofill primer, i després de l'editora Roser Bofill i Portabella. A inici de 1999 en Joan Campañà formarà equip amb la Roser Bofill en la coordinació de les *Monografies del Montseny*, i a partir de 2011 (i fins 2018) en serà el director oficial. En Joan també va ser president de l'associació després de la mort de Ramon Bofill, tal i com explicava en Martí Boada (2021):

(...) després aparegué la figura gegantina (des de la modèstia) de l'estimat Joan Campañà. Amic dels Amics, aquest ha estat el seu tarannà, el recordem amb el seu posat greu, opinador de caràcter, alhora molt respectuós en les formes de pensar diferent, des de la seva jubilació dedicat de manera entusiasta i persistent a l'organització i a "l'empait" dels articles per a les *Monografies*. Amable i tenaç, any rere any, seguint les directrius de la junta d'Amics del Montseny, ha fet una tasca excepcional en el seguiment dels continguts del volum anual. El començava a treballar amb temps, primer demanant l'article i fent el seguiment cronològic. Ensems que desplegava la tasca de realització i producció del volum, esdevenint un vertader animador cultural, desplegava una labor excepcional de relació social en el conjunt del massís, tant de la banda osonenca, com selvatana, com vallesana, com

¹² Durant la presidència d'Enric Nosàs i Sisquella (1998-2005).

¹³ El 8 de juny de 1982 es donava d'alta al registre d'associacions del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya l'Associació d'Amics del Montseny. El número de registre de l'associació és el 5648.

mai ningú havia realitzat. Visites als alcaldes, als regidors de cultura, als estudiosos, als propietaris, a les institucions culturals i excursionistes, no es descuidava de ningú. Unes relacions en xarxa en el conjunt del massís insòlites i exitoses. Una tasca literalment incommensurable, que enyorem ja (p. 16).

Figura 12. Reunió de la Junta de l'Associació d'Amics del Montseny a Can Sià de Viladrau, el desembre de 2018. Drets d'esquerra a dreta: Xavier Jordi Majem, Josep Maria Vives, Oscar Farrerons, Xavier Framis i Agustí Vulart. Asseguts, d'esquerra a dreta: Maria Lluïsa Xiol, Arola Campañà, Joan Campañà, Josep Mataró i Xavier Cateura. Font: autor desconegut, arxiu personal d'Oscar Farrerons

En Joan no es va prodigar massa amb articles publicats a les *Monografies del Montseny*, va escriure un article (al 2007, dedicat a Guerau de Liost, Sant Marçal i la Penya Soler) i els pròlegs dels anys 2002, 2007, 2012, 2013 i 2014. Ell era un home d'acció i que apreciava el coneixement, li agradava caminar per la seva estimada muntanya, tal com ho va deixar escrit al pròleg del volum 17 de les *Monografies del Montseny*, quan després d'enumerar en més d'una pàgina totes les excursions que havia fet pel Montseny diu:

I per què tot això? Senzillament perquè ens interessava conèixer el Montseny amb tots els seus recursos i aspectes.

Totes aquestes aficions m'han permès no solament conèixer i donar a conèixer molts racons del Montseny, sinó també fer moltes amistats, que m'han ajudat a buscar aquests nous aspectes de la muntanya (Campañà, 2002, p. 15).

Figura 13. Masia del Montseny, Viladrau, 15 juliol 2018. En Joan amb els seus fills, gendres, joves i nets. Font: Stella Campañà

Maduresa montsenyenca

En Joan Campañà va fer una tasca ingent, durant més de vint anys, per ordenar i difondre el coneixement històric, cultural i natural del Montseny des de la direcció de les *Monografies del Montseny*, però tal com afirma Carles Lumeras (2020):

La seva feina va anar molt més lluny, sempre al capdavant de l'Associació d'Amics del Montseny, entitat que va animar, promocionar i estimar. Una continuació natural del seu

amor pel Montseny, que l'impel·lia a seguir endavant sempre amb ànims i bon humor, malgrat les dificultats. El seu tarannà seriós i responsable no era incompatible, però, amb un esperit sorneguer que de vegades es manifestava en els seus comentaris sobre la marxa dels esdeveniments al parc (del Montseny). La seva dedicació a la conservació d'aquest espai natural i els seus valors és el millor exemple per a totes aquelles persones que maldem per la pervivència dels seus ecosistemes, de la seva cultura, i per la gent que vol fer viva aquesta muntanya (p. 26).

88

Un dia d'agost del 2012, l'autor que signa aquest article i en Joan vàrem organitzar una excursió conjunta amb en Xavier Par i en Josep Masnou a l'amagada font de Cans de Viladrau. En Joan ja tenia certes dificultats per caminar per la muntanya, però es notava el seu esperit jove i les seves ganes de mostrar els secrets més amagats del Montseny als que encara en tenim molt per aprendre d'aquesta muntanya màgica. Amb en Joan i altres amics del Montseny hem fet excursions a Tona, a Sant Jaume de Viladrover, a Sant Feliu de Buixalleu, a Hostalric, a Sant Celoni..., sempre aprenent d'en Joan.

En Joan era un home que sempre tocava de peus a terra, realista però que tenia una visió positiva de l'entorn, com ho va deixar escrit en el pròleg del volum 29 de les *Monografies del Montseny*, quan la crisi va arribar a amenaçar l'edició del llibre que cada any publica l'associació:

No cal pas tocar campanes de festa però sí que potser, perquè ens hi hem habituat, ens agafem a qual-sevol petita esperança per a tirar endavant i no perdre mai la il·lusió que fa tants anys ha estat la que ens ha empès a tirar endavant en la nostra estima, coneixement i divulgació de tot el que fa referència a la nostra muntanya" (Campanà, 2014, p. 15).

Quan l'estiu del 2015 es va presentar el volum número 30 de les *Monografies del Montseny* a Sant Celoni, coincidint amb el 90 aniversari d'en Joan, l'acte es va convertir en un petit homenatge a la seva persona. Quan tothom li dedicava paraules de reconeixement cap a la seva tasca al capdavant de l'Associació d'Amics del Montseny, en Joan va dir: "Penso dedicar noranta anys més a l'associació!" (Farrerons, 2020, p. 27). Així era en Joan, sempre treballador, sempre pendent que Amics del Montseny tirés endavant.¹⁴

A finals de 2015 en Joan es va convertir en President d'Honor, i traspassà la presidència de l'Associació d'Amics del Montseny a la seva filla Arola Campanà, però no per això, ni pels seus problemes de salut, en Joan va deixar d'estar interessat en tot el que passava al Montseny i a l'associació, sempre atent i pendent dels actes culturals i de defensa de la natura que s'anaven desenvolupant a l'entorn del parc natural reserva de la biosfera del Montseny.

¹⁴ Actualment es continuen editant les *Monografies del Montseny*. Al juliol de 2021 es va editar el volum 36, que podeu consultar a: <http://hdl.handle.net/2117/356158>. Al juliol de 2022 s'ha editat el volum 37, i pròximament es podrà consultar on-line al repositori de recerca de la UPC.

En Joan Campañà Ros va morir el 14 de novembre de 2020, amb 95 any complerts. Un home que no va escatimar esforços per conèixer i comprendre a fons el Montseny, però no des d'un punt de vista avariçós, guardant l'aprenentatge per ell, sinó que va contribuir sobremanera a difondre aquest patrimoni natural, cultural i històric, des d'una visió global del massís, tal com li va cantar Martí Boada en el poema que li va dedicar el dia del seu enterrament: "Batallador has estat dels cims i les pastures, sense oblidar per res, la humana

dimensió del territori", poesia que podeu trobar sencera en l'annex final que acompanya aquest article. En Joan ha marcat el camí pels que venim darrera en l'estimació al Montseny.

Conclusions

En Joan Campañà Ros, provinent d'una família d'arrels molletana, tot i néixer a Barcelona, va tenir una infantesa relacionada amb Mollet del Vallès, i sobretot amb la gran finca de la seva família materna, Can Mulà. De la família Ros en destaca com a personatge cabdal el seu avi Frederic Ros, alcalde de Mollet i que va portar moltes iniciatives al petit poble que aleshores era Mollet, per posar les bases de la futura ciutat capital del Baix Vallès que és actualment. Les figures de Joan Campañà i Frederic Ros, net i avi, semblen simètriques però en dimensions diferents. L'avi venia d'un món agrícola i va saber arriscar per fundar una indústria i portar serveis i cultura urbana al Mollet del moment. El net va ser enginyer, va treballar durament en diferents indústries, però va consagrar els seus màxims esforços a defensar la cultura i la naturalesa bosquetana i agrícola del Montseny. Tots dos han estat figures de reconegut prestigi en les seves respectives societats on van viure, tots dos han deixat empremta, s'han fet estimar, i han deixat marcat el futur pels que venien darrera seu. En Joan Campañà Ros, molletà d'infantesa, montsenyenc de maduresa, és la baula que uneix de manera sòlida Mollet del Vallès amb la Reserva de la Biosfera Parc Natural del Montseny.

89

Figura 14. En Joan al parc de Can Mulà, desembre 2010. Font: Stella Campañà

Bibliografia

- Arimon, G. (2015). Frederic Ros Sallent i Mollet del Vallès. *Notes*, 30, 175-192.
- Arimon, G., Bertran, J., Macià, M.C., Securún, R. M., Suárez, M. À. i Ventura, J. (2015). El tèxtil a Mollet. Orígens i singularitats. *Notes*, 30, 75-79.
- Bertran, J. (2019). Els centres educatius de Mollet. Una visió de síntesi (1845-2019). *Notes*, 34, 13-39.
- Boada, M. (2021). Pròleg. *Monografies del Montseny*, 36, 15-17.
- Campanà, J. (2002). Pròleg. *Monografies del Montseny*, 17, 13-16.
- Campanà, J. (2014). Pròleg. *Monografies del Montseny*, 29, 13-16.
- Farrerons, O. (2020). Adéu amic Joan Campanà. *La Sitja del Llop – Revista del Montseny*, 49, 26-27.
- Lumeras, C. (2020). A la memòria d'en Joan Campanà i Ros. *La Sitja del Llop – Revista del Montseny*, 49, 26.
- Pladevall, A. (2015). A manera de Pròleg. *Monografies del Montseny*, 30, 21-23.
- Planas, J. Coord. (2006). *Alcaldes i alcaldesses del Vallès Oriental (segle XX)*. Diccionari biogràfic. Museu de Granollers, col·lecció Treballs del MdG, 4.
- Ros, F. (1990). Els inicis, fundació i desenvolupament de la Caixa d'Estalvis i Previsió Molletense (1907-1928 i 1940). *Notes*, 4: 107-115.
- Securún, R. M. (2015). La fàbrica de Can Mulà en el record de la gent. Mollet del Vallès, 1913-1971. *Notes*, 30, 141-156.
- Ventura, J. (1991). Domènech Sugrañes i Gras, arquitecte. *Notes*, 5, 87-91.

Altres fonts

90 Fons documentals: Arxiu fotogràfic família Campanà Barceló, Arxiu fotogràfic família Solé Campanà

Fons orals: Stella Campanà Barceló, Arola Campanà Barceló, Eva Solé Campanà

Annex. L'amic Campañà

Ens ha deixat un home bo
en Joan Campañà,
el que pel seu
Montseny,
mai no ha escatimat,
ni hora, ni esforç.

Per la causa del massís,
com fidel lluitador,
ha estat sempre, on havia d'estar.
Seriós, solvent,
èticament impecable,
i així, s'ha fet estimar i respectar.

La seva lluita
per la muntanya aimada,
ha estat en present,
inspirada en un so anterior,
amb el record ben documentat.
Sabia, ben be prou,
que si aquest es trencava,
poques coses
podrien guarir el problema
fos, quin fos, aquest.

Ell coneixia que,
el silenci
proscriu massa.

Era amb la paraula,
amb la conversa,
amb la negociació,
que ell ens ensenyà,
que s'avançava,
sense dissimular un punt
de murrieria noble.

En Joan, ens ha deixat
a mig camí,
amb tot obert.
De moment,
pels corriols del vell massís,
domina una orfandat
ens mancaràs Joan,
tu sempre atent,
a les palpitations
de la muntanya

Batallador has estat
dels cims i les pastures,
sense oblidar per res,
la humana dimensió
del territori.

Mai haureu d'oblidar,
amb fets ens recordava:
Ni la cultura del poema
Ni la literatura vivencial
Ni la importància del ramat
Ni la gestió ben feta
del bosc camós
que entorna Viladrau.

Estimat Joan,
avui n'estic segur,
fins les Paitides
et ploreu.

Martí Boada i Juncà
Campins, tarda del diumenge
15 de novembre de 2020